

Francisco Xavier Godo

Mala partida

Comedia

MALA PARTIDA

MALA PARTIDA

Comedia en un acte y en prosa

ORIGINAL DE

Francisco Xavier Godó

Representada per primera vegada
en el Teatre Catalá (ROMEA), la nit del 13 d' Octubre
de 1905.

BARCELONA
IMPRESA DE MANUEL TÀSIS
Tallers, 6, 8 y 10
1905

Digitized by the Internet Archive
in 2012 with funding from
University of North Carolina at Chapel Hill

Al celebrat pintor

D. Joan Ferrer Pallejá

*Son amich afectíssim y admirador en-
tusiasta*

Francisco Xavier Godo

REPARTIMENT

PERSONATGES	ACTORS
ANGELA, 25 anys.	SRTA. ANTONIA BARÓ
SALVADOR, 28 »	D. HERMENEGILD GOULA
D. ERNEST, 52 »	D. JOAQUÍM VIÑAS
PACO, 30 » (criat).	D. FREDERICH FUENTES

Lloch de la acció: Barcelona

Epoca present

Dreta y esquerra las del actor

Es propietat de l'autor. Quedan reservats
tots el drets y fet el dipòsit que marca la ley.

ACTE UNICH

La escena nn saló molt elegant. Una porta al foro, dugas á l'esquerra; balcó á la dreta, primer terme; porta á la dreta, según terme. Portiers á las laterals. Sofá dreta primer terme, tauleta ab dugas mecedoras á l'esquerra, primer terme. Sobre de la tauleta un timbre, periódichs, etc. y nn paquet de cartas.

ESCENA PRIMERA

D. ERNEST y PACO

(Al alsars'el teló D. Ernest entra en escena per la porta segona esquerra; la tenca en clau y's fica aquesta á la butxaca).

ERN. (Mirant el relotje) Son tres quarts d'onze. Segons el telegrama qu'ha enviat desde La Junquera, á las onze en punt arribará'l senyoret Salvador á la porta de casa, confirmant aixís lo que'm deya en la carta que m'escrigué fa vuyt días. Mes ja qu'ell s'en aná á la francesa, sense despedirse de mi ni recordarse que pare tingués, fins qu'arribá á Londres ab l'automóvil...

PACO Fins á Londres va anar ab l'automóvil?

ERN. Fins á Londres!

PACO Ay! ay! Com ho va fer? Com va passar el Canal de la Manxa?

ERN. Tu dirás, ximplet. Lo devía passar nadant y estirant l'automóvil ab una cordeta, si't sembla...

PACO Com que diu que...

ERN. Ell va telegrafiar dihent: «Acabo de llegar con mi máquina», no en mi máquina. Ho entens are?

PACO Sí senyor, sí; está entés, dispensi.

- ERN. Donchs bueno. Quan éll telegrafiá, feya vuyt días qu'era fora. Que no t'en recordas per ventura?
- PACO Prou; mes, com han passat tants mesos...
- ERN. Deu justos; demá'ls farà. Per lo tant éll s'en aná á la francesa y jo'l rebré á la inglesa. Quan sigá hora ja tornaré. Li entregas la correspondéncia que hi ha damunt d'aquesta taula y que s'en enteri. Ja'n tindrà per entretenir's una estona. (transició) Y la senyoreta?
- PACO Ha sortit.
- ERN. M'en alegro; aixís no'l rebrá ningú.
- PACO L'hauré de rebrer jo.
- ERN. Tu no ets ningú.
- PACO Gracias.
- ERN. (sent semblant d'anarsen y retrocedint) Ah!
- PACO Qué se li ofereix?
- ERN. Pocas explicacions.
- PACO Estigui tranquil.
- ERN. T'ho adverteixo perquè'l conech, y com que entre tu y ell y ell y tu hi ha molta confiança...
- PACO D. Ernest; seré mut com la estatua d'en Colón. No mouré mes qu'el dit. Quan me preguntí, y segons lo que'm preguntí, li faré aixís (allargant el bras y senyalant com el de Colón) ó aixís (posants el dit als llavis).
- ERN. Donchs entesos (anantsen).
- PACO Passiho be.
- ERN. No deixis d'entregarli la correspondéncia aixís qu'arribi (s'en va p'el foro).
- PACO Perdí cuidado.

ESCENA II

PACO sol

La veritat es qu'el senyoret ne va fer un xich massa. Anarsen á Londres ab la Bella Pan-chita, una fulana que feya tronar y plourer á l'Edén Concert, sense despedirse ni dirne res á ningú, es tenir molta barra. Pero l'endemá ho sabia tot Barcelona. Es clar: s'en aná al pich del dia ab l'automóvil y atraves-sá la Rambla duhentla á n'ella al costat, tota

plena de flors y ab un sombrero vermell que semblava un paraiga de familia... Aixís ho deyan perque jo no'ls vaig pas veurer... En fí; no hi ha com tenir diners, y un bon automóvil per anar á gastarls ben lluny. Jo, mal m'está'l dirho; pero si'm trobés en el seu puesto, de capritxos aixís també'n tindria. ¡La Bella Panchita! Oh! Si qu'ho era de hermosa, sí. Un diumenge á la tarde, 'm vaig gastar dos rals per'anarla á veurer y á sentir cantar. Y francament: quan va terminar aquella cansó qu' acabava dihent: «¿quién me quiere á mí?». fou tal el meu entusiasme, que no poguentme contenir vaig contestarlí: «Yo, resalada, yo que te quiero te requiero y te requetequiero». Y no tenint altre cosa á ma, vaig tirarli á las taulas l'ensaymada d'un senyor vell que prenia xacolata á mon costat. L'escándol que's va armar fou de primera; volían durme al cuartelillo, pero'l senyoret, que, com de costúm era entre bastidors, va lograr que la cosa no passés á *mayores*. Si Don Ernest n'hagués hagut esment de segur que, me hauría despatxat. Pero'l senyoret s'ho va callar! Pobre senyoret...! No'n trobará poch de cambis en aquesta casa y en la seva familia! Don Ernest casat ¡Oh! Y ab quí ¡María santíssima! Ab quí. ..! El seu cosí Miquel, casat! La seva tieta, casada! Tots casats! Tots... menos jo! Y ell no'n sab res de tot aixó. Naturalment! Com que no parava dos días en una ciutat, ni may sabíam ahont anava, ¿com dimontri podíam comunicarli res? (Se sent el tef... tef... d'un automóvil) Ola! Ja'l tenim aquí. Deu ser ell! (Anant cap el balcó) Puntual com sempre! Ell es!... La veritat sigui dita, el senyoret Salvador es molt simpátich y molt guapo! Y aixís se compren qu'ab tants diners, tingui tant partit! Si n'haurá fetas de conquistas en aquèts deu mesos! Perque es de suposar que de la Bella Panchita s'en cansaria! Ja'l tenim aquí!

ESCENA III

SALVADOR y PACO, després ANGELA

(Salvador entra ab una maleta de ma, que deixa al entrar damunt d'una cadira).

- SALV. (entrant) Ola Paco de mi alma.
PACO Signi benvingut.
SALV. Gracias, noy. (Donantli la ma) Y el Papá?
PACO Ha sortit.
SALV. Ha sortit? Que no va rebre la carta que li vaig escriure fa uns quants días? Que no ha rebut el meu telegrama?
PACO Sí senyor; pero está mol disgustat ab vosté y m'ha dit que ja que vosté va despedirse á la francesa, qu'ell el rebria á la inglesa.
SALV. Molt be! Ha volgut fer un xiste. Menos mal! S'veu que está de bon humor.
PACO Prou! Ah! M'ha dit que li dongués aquestas cartas y que... (s posa l' dit als llavis y li entrega las cartas).
SALV. (rihent) Ja! ja! ja! Bueno! (prenent las cartas) Be n'hi han prous!
PACO Veurá; com que no sabíam ahont dirigirli la correspondencia, las cartas que venían s'anavan guardant.
SALV. (que las va mirant) També n'hi ha d'ell. Será perque vegí que's recordava de mí.
PACO Sí; esperava que vosté li enviés un día ó altre la seva direcció pera remétrelshi.
SALV. Pobre papá! La veritat es qu'aquesta calaverada ha sigut una mica regular. Pero ha sigut la última...
PACO (ab sorna) Sí?
SALV. La última decididament. (Com commogut) Ay! Aquesta lletra! (Per un altre carta, apart) ¡Pobre Angeleta! No tinçh perdó de Deu..! Desde París vaig escriureli fa nou mesos... y no ho he fet may mes... De voluntat no m'en faltava pas; aixó no... Y la veritat es que l'estimo... (alt) Paco!
PACO Digui.
SALV. Desd'are vull fer bondat.
PACO (esclafa una rialla) Y á mi m'ho diu?

- SALV. Sí; á tu. Perqué?
- PACO (quasi á cau d'aurella) Perque no'l crech.
- SALV. Com..?
- PACO (rihent) Que no'l crech!
- SALV. Donchs *al tiempo*. Y are deixam sol, perque mentres ve'l papá vull dedicarme á llegir aquesta correspondencia.
- PACO Ja'n té per estona. Ab son permís (S'en va pe'l foro y Salvador va á seurer en el solá).
- SALV. Vejám lo que diu el papá (obra una carta y llegeix) «Barcelona 15 de Mayo». Si qu'es vella! Porta un retrás d'un mes y mitj. També ha sigut capritxo: escriurerm y guardar las cartas fins á saber la meva direcció. Bah! A veurer que diu (llegint) «Hijo indigno...» (parlant) Malo! Mal comensament..! Devía estar de mala lluna (llegint) «Hijo indigno» (parlant) Prou que tens rahó (llegint) «No quiero calificar tu conducta» (parlant) No; ja fas be, pobre papá! (llegint) «En vista de ella y del continuo abandono en que me dejas con tu vida disipada... (parlant) Oy qu'es cert: crieu fills, crieu... (llegint) «con tu vida disipada... he resuelto casarme...» (pausa y tornant á llegir) «He resuelto casarme...» (nova pausa) Ben fet. Jo li aprobo. Ja que no's casa'l fill que's casi'l pare. Y pot ser si que s'haurá casat; pero en Paco m'en hauría dit alguna cosa y en Paco no m'en ha dit res (criantlo) Paco! Paco!
- PACO (entrant, apart) Ja hi som. (á Salvador) Que'm cri-dava?
- SALV. Si, escolta, vina.
- PACO Vosté dirá.
- SALV. Be; qu'es cert qu'el papá s'ha casat? Digas, (Paco alsant las espalllas y posantse'l dit á als llavis) ¿Eh? (Igual moviment de Paco) S'ha casat?(Id.) Pero parla, home, parla. (Moviment d'espalllas y de dit per part de Paco, senyalant la porta primera esquerra). Pero qu'es aquesta mímica? Digas!
- PACO (depressa) No puch dir rés; no se rés; no'm preguntí rés; no'm vull ficar áb rés...
- SALV. Ni sisquera si s'ha casat?
- PACO Donchs, vaja si; s'ha casat. Aixó ja li puch dir.

SALV. Pero ab qui?

PACO (Després d'alsar las espatllas y d'una petita pausa) Ab una dona.

SALV. Pero qui es aquesta dona?

PACO Ah! no ho sé. No se rés, no'm preguntí rés... no'n vull ficar ab rés...

SALV. Pero que t'has tornat ximple?

PACO No ho se!

SALV. Bueno ves; deixam estar.

PACO (apart. anantsen) Gracias á Déu. M'han dit pocas explicacions? Donchs, pocas explicacions.

SALV. (apart) Pero que deu ser tot aquest misteri?.. Bah! bah! No'ns hi capfiquem (llegint) «He resuelto casarme. Cuando llegue la presente á tus manos, ya nos habrán dado la bendición». Bueno! Sigui enhorabona. (llegint) «Tu padre». No... Si després de tot te rahó que li sobra. Veyám aquest altra (pren un altra carta y l'obra) Ay! ay! La tieta que s'ha casat...! S'ho devia portar la lluna. Quasi, quasi en els calendaris hi falta una acotació. Aixís com dihuen: «luna nueva, lluvias», haurían de dir també: «cuarto menguante, matrimonios (llegint) «D. Raimundo Guitart y D.ª Josefa Satorras, participan á V. su efectuado enlace». Mirin la tieta! Quin humor ¿Eh? Casars á sexant'anys! Lo que dirá l'oncle Raimundo: Gallina vella fa bon caldo... Re; capritxos. No s'hi haurá casat el pare ab una vella no! (Tot mirant las otras cartas) Lletra de l'Angeleta! Pobre xicota! El cor me fa un trip trap... Ves perquè l'he d'estimar tant á n'aquesta dona... Estará ab mi que trinará! Oh! y ab motius! No li he escrit mes qu'una vegada. ¡Pobreta! Jo divertintme á París y ella aburrintse á Sabadell! No tinch perdó de Deu. Bah! Li escriuré una carta que l'enterneixi, aniré á Sabadell á ferli una visita y's quedarà tan convensuda.. (Pausa) Que'm deurá dir? (obrint la carta) Qu'es curta! *Malum signum*, Y no porta fetxa! Es defecte de todas las donas: l'ortografia y la fetxa la deixan en el tinter... Be: veyám que diu (llegint) «Salvador: Todo ha concluido entre nosotros!»

Què diu? Y are...? (llegint) «Tu calaverada con la Bella Panchita...» (parlant) Pero qui li haurá anat á contar..? (llegint) «ha sepultado el cariño que yo sentía por tí! No te acuerdes más del santo de mi nombre... (excitat) Cuando recibas la presente, que es mi testamento para ti...» (parlant) Pero es posible...?

(Al arribar á aquest punt y mentres Salvador está ab la vista fixa en la carta, entra Angeleta p'el foro en trajo de passeig y ab flors á las mans. Entra seguida de Paco, y sens fixars ab en Salvador s'en va de dret á la primera porta esquerra. Salvador s'en adona en quant ella va á entrar en son quarto y s'alsa dirigints á n'ella llessant totes las cartas.)

Angeleta! Angeleta (Ella sense girars s'fica en son quarto y tenca la porta de cop á temps que Salvador s'hi dirigeix) Angeleta! (pausa) Pero qu'es aixó? Si no somnio que'm pelin (adonantse de Paco); Ah! Paco; explicat, treumededuptes. Tinch el cervell enterbolit. Ni se si sóch á casa meva, ni si parlo ab tu, ni fins si jo soch jo. Digas: ¿ha entrat una dona en aquesta habitació? ¿Si ó no? ¿Somnio ó no somnio?

PACO No somnia, senyoret. Hi ha entrat.

SALV. Donchs be: qui es aquesta dona?

PACO (Dresprés de titubejar un moment senyala ab el dit l'habitació de referencia y diu) Es...

SALV. Qui?

PACO La seva madrastra!

SALV. (esverat) Qué dius?

PACO Si senyor, si; la seva madrastra. Ja ho he dit. (apart) Aixís com aixís també ho havia de saber...

SALV. (que s'ha deixat caurer com atontat en una cadira). (Apart) La meva madrastra! Pero es posible? (A Paco) Escolta tu. Ja n'estás ben segur de lo qu'has dit? ¿Ja la coneixas be á n'aquesta dona? Digas: ¿la coneixas be?

PACO Que si la coneix? Com qu'es la meva mestresa... ¡Donya Angeleta...!

SALV. Prou! La mateixa. (Apart) ¡Perque un s'en fii de las donas! L'única, l'única qu'he estimat en aquest mon y em juga aquesta mala partida..! (Se sent el tef... tef... de l'automóvil. Paco s'arrima al balcó). Y tot per qué? Per una calaverada! Perque volent esser un bon marit, he volgut correrla de solter pera no correrla de casat...

No; si en aquest mon no's pōden fer obras bonas... (El tef... tef... de l'automóvil). Pero aixó no quedarà aixis. Vull una explicació... (Pausa) Si; pero... ¿com el desafio jo á n'el papá? ¿Com li envio'ls padrins á n'el meu papá? Pero ¿per qué me l'havía de jugar ell aquesta mala partida? Pero... (El tef... tef... de l'automóvil). Senyoret...

PACO

SALV. (apart, no fent cas de Paco) Vet'aquí perque'm feya sempre tants elogis d'ella! El payo!

PACO Senyoret!

SALV. (com abans; apart) Pero ¿quí podia sospitar..? Prou qu'ho deya jo qu'ell no si casaria ab una vella! Ca! (El tef... tef... de l'automóvil).

PACO Senyoret!

SALV. (enfadat) Qué vols? qué desitjas? Qué?

PACO Que no s'ha cuidat d'entrar l'automóvil y uns quants trinxeraires s'hi diverteixen.

SALV. (cridant) Qu'el cremin, que se l'enduguin; qu'en fassin lo que vulguin.

PACO Esta be (anantsen pel foro). Anemsen Paco que trona.

SALV. (apart, de peu en mitj de l'escena després d'uaa petita pausa comensa á somriurer tot dirigint una mirada á la segona porta esquerra) Y que soch Pau! Si en el meu quarto hi tinch una porta que comunica ab el seu! Ja! ja! ja! (Pega una corredisa cap á la porta segona esquerra y la troba tencada); Tencada! Y han tret la clau! Ah! Es clar com que jo era fora..! Ja ho entench! Paco! Paco!

PACO (entrant) Mani!

SALV. La clau del meu cuarto.

PACO El seu cuarto es aquell (Senyalant el de la dreta). Ja está obert.

SALV. (ab estranyesa) ¿Qu'es aquell?

PACO Si senyor.

SALV. Pero... (Paco's posa el dit als llavis y aixeca las espatllas com al principi) Pero ¿desde quán?

PACO Desde que'l seu papá es casat, aquí s'ha transformat tot, tot. Aquest (senyalant la segona porta esquerra) es el de la senyoreta. Ja sab vosté que las dugas habitacions's comunican y...

SALV. (que s'ha anat preocupant) Sí, sí, prou; prou qu'ho sé que's comunican...

PACO Donchs...

SALV. Prou; no parlis mes. Ves; éntram la maleta á l'habitació que se m'ha destinat. (apart) Mentre me rento y em mudo de roba aniré pensant lo qu'he de fer; si entornarmen á Londres ó quedarm'aquí. (Paco mentrestant du la maleta á l'habitació de Salvador) Li escriuré! Oh, jo ja ho dich que li escriuré. Y si la carta arriba á mans del papá?.. Ditxós papá! (Pausa, durant la qual dirigeix una mirada á l'habitació d' Angeleta) Perqué no's casava ab el Noy de Tona en lloch de casar s'ab el meu pare? Ay, Angeleta, Angeleta! Ja'ns veurem! Jo't juro qu'ens veurem! (s'en va resolt per la dreta).

ESCENA IV

ANGELETA y després PACO

(Angeleta obra cautelosament la porta de la seva habitació y entra en escena).

ANG. (somrihent) Hi ha que convenir que la venjansa es molt sabrosa (vehent las cartas per terra) Todas las cartas per terra! Jesús! Ab quina rábia las deu haver llensadas! (Toca'l timbre que hi ha en el vellador) La meva presencia li haurá fet interromprer la lectura.

PACO (entrant per la dreta) Senyoreta...

ANG. Recullí aquestas cartas y dúguilas al quarto del meu fillastre...

PACO (tot recullintlas) Senyoreta..!

ANG. Qué vol?

PACO Volía dirli...

ANG. Qué?

PACO Que lo que al senyoret li convé no son cartas.

ANG. Donchs qué?

PACO Tila.

ANG. Tila?

PACO Si senyora.

ANG. Y per qué?

PACO Perque está que bufa.

ANG. (que s'haurá assentat á prop de la taula) No'n fasi cas Efectes del viatge. Ha volgut correr massa y s'ha cansat.

- PACO Pot ser si!
ANG. Cansan molt els automòvils.
PACO Si senyora, si.
ANG. Oy que si?
PACO Si senyora, si.
ANG. A vosté que, segons notícias, era el seu confident, ja l'hi devia fer anar alguna vegada ab automòvil...
PACO Si senyora, si.
ANG. A dur alguna embaixada...
PACO Si senyora...; no senyora, no,
ANG. No?
PACO No senyora, no.
ANG. Que ja s'han vist ab el seu papá?
PACO No senyora, no.
ANG. Qu'ha sortit el meu marit?
PACO Si senyora, si,
ANG. (mirantlo ab detenció) Sab que'l trobo molt estrany avuy á vosté?
PACO Estrany?
ANG. No sab dir altra cosa que si senyora, si; no senyora, no. Sembla un ninot ab corda.
PACO Es la consigna.
ANG. Com vol dir la consigna?
PACO Vull dir, qu'al anársen m'ha dit D. Ernest: «pocas explicacions». Y jo obeheixo.
ANG. Comprench.
PACO Be, pero que'n faig d'aquestas cartas?
ANG. Ja li he dit: dúguilas al meu fillastra.
PACO Y si no las vol?
ANG. Crémilas, home, crémilas.
PACO Bueno, bueno. (apart, anantsen cap el quarto de la dreta) Com més va, més decidida la trobo. (A temps que Paco s'en va, entra D. Ernest pe'l foro).

ESCENA V

ANGELA y ERNEST

- ERN. (al entrar y arrimants' á Angeleta) Ola rateta!
ANG. (que, asseguda en un balancí s'está gronxant) Ola ratolí!
Ja! ja! ja!
ERN. Ja m'ha dit el porter qu'en Salvador ha arribat.

- ANG. Si, ja es aquí.
- ERN. Ja ho he conegut de lluny, perque he vist l'automóvil á la porta. (ab tó confidencial) ¿Sabs si s'ha enterat de la correspondencia?
- ANG. Ho suposo, perque las cartas, obertas unas y tancadas las demás, estavan totas per terra...
- ERN. (id.) L'has vist?
- ANG. Quan he entrat, m'ha semblat que seya en el sofá. Com jo també estava enterada de que havia arribat, he prés las degudas precaucions y he entrat fent semblant de no veurerl; mes aixís que obría la porta de la meva habitació, ha saltat com un llamp darrera meu. He tencat á correr cuyta y l'he deixat com pots suposar. Ell prou me cridava, pero com si no. Deu ésser en son quarto.
- ERN. Bravo! Are's convencerá de que ab el cor d'una noya no s'hi juga y menos ab el d'una noya com tú, aquí deya qu'estimava tant... Calla! 'Msembla que'l sento... (ab intenció) Aixerrida! (Paco, surt de l'habitació de Salvador, atravessa l'escena y surt p'el foro. Salvador entra en escena radera seu) ¡Y que n'ets de maca!
- ANG. (rihent) Ja, ja, ja.
(Paco s'queda parat á prop de la porta).
- ERN. (á Angeleta, apart) No riguis, dona no riguis.

ESCENA VI

Dits y SALVADOR, després PACO

- SALV. (desde'l fons y com á mitja veu) Papá!
- ERN. (sens escoltarlo y tot fent mimos á Angeleta) Trapasserota! ¿Com ho has fet pera capgirarme'l cervell d'aquesta manera? Si sabessis lo que t'estimo!
- ANG. Y jo!
- SALV. (apart) Ves quin paper hi faré jo á casa (adelantantse, alt) Papá!
- ERN. (girantse y veient á Salvador) Ola! ola! Benvingut!
- SALV. (parat) Gracias (pausa).

ERN. 'T quedas tot parat... Sembla que no tens paraulas. Deu mesos que faltas de Barcelona; acabas d'arribar, 'm veus, ens veus... y ni tens una abrassada pera mi, ni una frase pera l'Angeleta.

SALV. Tens rahó. (Abrassa á son pare) Angeleta... (Saludantla. Angeleta li allarga la ma).

ERN. (Presentantli l'Angeleta) La meva esposa. (Quadro. Angeleta séria baixa'ls ulls) La qu'ahir era la teva nuvia..., avuy ja ho veus, es la meva muller. Res mes just! 'M deyas que l'estimavas tant, m'ho repetías tantas vegadas al día, 'm feyas d'ella y de sas hermosas qualitats una pintura tan acabada, que'm vas contagiar el carinyo que per ella sentías y vaig arribar á estimarla mes que tú. Res, donchs, més natural, que quan tu l'abandonavas fos jo qui vingués á recullirla... Suposo que no't sabrá greu y que preferirás cent vegadas veurer á l'Angeleta fent la felicitat de ton pare, que la d'un altre home. ¡Y ho soch tan de felís ab ella! La trobo tan hermosa la vida desde que l'Angeleta es meva, tota meva, que sols per aixó mereixas que no't renyi y que'ls dos te perdoném. ¿Veritat que'l perdonas tu també Angeleta?

ANG. (ab ironia) Per ma part queda ben perdonat.

SALV. (á Angeleta) Gracias

PACO (entrant ab un telefonema) Don Ernest?

ERN. Qué hi ha?

PACO. Un telefonema...

ERN. Entra.

(Paco entra y li entrega un telefonema).

ANG. Qué será? Alguna novedat?

ERN. (que l'ha obert y tot satisfet) Y tal! Te (donant el telefonema á Angeleta). Demana conferencia telefónica inmediata desde Cádiz.

ANG. Ja?

(Salva'or fa senyas á Paco preguntantli qu'es tot aquell misteri. Paco li respón ab senyas que no sab res).

ERN. (que's ha girat y ha sorprés á Paco) Putxinel-li! Surt d'aquí. Ves quinas ganyotas de fer.

ANG. Qué passa?

PACO. Res; que'm picava l'esquena y...

ERN. Be; surt d'aquí qu'hi estás demés.

PACO. Dispensi (anantsen, apart). Cada dia'm bateja de diferenta manera. Ahir em digué mico, avuy putxinel·li. Be'n te sort qu'el senyoret es aquí.

(Mutis p'el foro).

ERN. (qu'haurá figurat parlar á cau d'aurella ab Angeleta) Ja ho veus! Tinch precisió de deixarvos un moment. Com l'estació telefónica es á la vora, prompte tornaré.

ANG. Vols que t'acompanyi..?

ERN. No cal!

ANG. (com temerosa d'en Salvador) Es que...

ERN. No cal, dona, no cal. Tinch plèna confiança en el meu fill. (Salvador qu'estava distret fixa atenció á lo que diu D. Ernest). Y espero que sabrá guardar el degut respecte á qui ocupa en aquesta casa l'lloch de la seva mare. Vaja, hasta luego.

SALV. Adeu, papá.

(Ernest se'n vá p'el foro).

ESCENA VII

ANGELETA y SALVADOR

SALV. (aixis qu'ha eixit son pare's gira rapidament á Angeleta y li diu ab decisió) Donchs s'equivoca.

ANG. (esverada) Salvador! (fa un pas enradera).

SALV. (tallautli'l pas) S'equivoca, sí; y tú no't mous d'aquí. Seu.

ANG. (ab ironia) Me fas por.

SALV. Seu!

ANG. (seyént com sugestionada y mirant á Salvador) Ja sech, ja sech; qué vols?

SALV. Havém de parlar, y havém de parlar á solas. L'ocasió s'ho porta. Vull aprofitarla.

ANG. (mirant á Salvador) Pensa...

SALV. No penso res.

ANG. (ab ironia) No abuis de la confiança del teu papá y de la meva debilitat.

SALV. Es ell qui ha comensat per abusar de la meva debilitat y de la meva confiança...

ANG. Ell?

SALV. Ell sí... Un moment de deliri, un acte d'inconsciencia, un esclat de la joventut li ha bastat pera fer presa en ton cor ofés y ferlo seu. Ell fou cruel; tu... tu has sigut molt lleugera.

ANG. Menos mal que reconeixes que'm vas ofendre.

SALV. Hi ha ofensas y ofensas.

ANG. Es cert.

SALV. Pero totas se perdonan quan se te al ofensor un verdader carinyo. Si m'haguessis estimat com t'estimava, com t'estimo encare, haurías esperat el meu retorn ab la confiansa de la dona que no's deixa imposar p'els concells egoistas d'una tercera persona.

ANG. Sí!

SALV. (cada vegada ab mes calor) Haurías tingut la constancia de l'escull, que ni s'enfonsa ni s'esgruna, per forts que siguin els cops que rebi de las mateixas onas que l'amanyagan.

ANG. Si, home, si.

SALV. Si m'haguessis estimat de cor, haurías comprés qu'un amor de sis anys te las 'arrels massa fondas, pera que un capritxo ó una lleugeresa poguessin arrancarlas.

ANG. Si, pero hi ha vegadas qu'un clau petit mata una alsina molt forta. Y aixis com dius que hi ha ofensas y ofensas, hi ha també capritxos y capritxos; uns que passen com estrelles errants que no deixan rastre; capritxos de un moment, d'un día, d'una setmana... després s'esfuman per si sols. Aquests poden perdonarse. El teu no es dels d'aquesta categoria. Tu has anat p'el mon ab una dona de mon. deixant per tot el rastre del escandol y has begut en son calzer impur fins á sadollarte... Tu bebias, bebias, y cada gota d'aquell brevatje ho era de veneno que anava matant el teu amor... Acabares, com era natural, sense recordarte de mi, ni qu'al mon fós, fins que t'ha tornat á la vida del amor una realitat inesperada: la nova del meu casament. Sens' aixó y sense la casualitat d'haverme trobat precisament á casa teva, potser que

may mes t'haurías recordat de l'Angeleta que t'estimava ab tota l'ánima.

SALV. Qué m'estimava?

ANG. Ab tota l'ánima!

SALV. (arrimants á n'ella y tractant d'agafarli una ma qu'ella retira)
Y qu'encara m'estima!

ANG. (ab dignitat y alsantse) Salvador!

SALV. Es que fins aquí sols has vingut á significar qu'un capritxo, un senzill capritxo, una calaverada havían aeabat ab l'amor meu. Donehs be; aixó no es mes qu'una suposició teva; suposició equivocada, si; porque jo t'estimo; t'estimo per sobre de tot y de tothom. De tothom, ¿ho entens? Ho entens be lo que't dieh? Que'l meu pare sigui avuy el teu marit no ha d'ésser obstaele pera que jo t'estimi...

ANG. Salvador..!

SALV. No y mil vegadas no! Tot quant m'has dit es una aberració teva pera disculpar la teva lleugeresa. Si, Angeleta, si; la teva lleugeresa. Soch jo qui ha d'acusarte; tu á mi no, ¿Tanta pressa tenías? ¿Tanta por tenías de quedarte pera vestir santès, qu'als cinc mesos del meu viatge ja emprenías el del matrimoni? Oh! Y ab qui! Ab el primer que se't va oferir, abusant com abans he dit, de la meva confiança. Ab un home que't dobra l'edat, ab el meu pare! Oh! Aixó, es immens! No; tu no havías d'esperar cinq mesos, sino deu, un any, dos, deu, trenta.

ANG. Cent, home, cent...

SALV. Mal haguessim signt cent.

ANG. Es elar, la lley del embut. La llibertat pera vosaltres homes. Pera nosaltres l'eselavitut. Pera vosaltres totas las flors de la vida; pera nosaltres tan sols els escardots. No, Salvador, no. Y després de tot: ¿perqué havem de parlar tant? ¿Creeh haverte eßeoltat prou; mes de lo que devía, porque ja suposava tot lo que m'havías de dir, lo que preeisament no havia d'eseoltar.

SALV. No, no; encare no t'ho he dit tot.

(Salvador s'arrima á Angeleta y aquesta s'aparta dolsament cap á radera del sofà).

- ANG. Ah, no?
- SALV. No Angeleta. Jo no visch sens tu. Si he tornat á Barcelona ha sigut per tu. Y tu no voldrás sens dupte que jo fassi á tos peus el sacrifici de la meva vida.
- ANG. (ab ironia) ¡Horror!
- SALV. Encare que tos llavis diguin que no m'estimas, tos ulls els desmenteixen.
- ANG. Prou! prou!
- SALV. Jo vull ferte felís y ja que no hi deixi ma vida, vull posar á tos peus el mon enter.
- ANG. Salvador! Prou! que'm compromets! Si'l teu papá'ns trobés junts... Deixam!
- SALV. Pera que no'ns trobi may mes, t'ofereixo una solució. A la porta tinch l'automóvil preparat. Fugim!
- ANG. (com ofesa) Salvador!
- SALV. Fugim!
- ANG. (ab serietat) Que'm prens per la Bella Panchita..?
- SALV. Oh! calla! Aquest nom en tos llavis... (Prementla per las mans. aprop del balcó).
- ANG. (sempre irónica) Déixam, déixam. Déixam. que ve'l teu papá. Miral! Ay! Ens ha vist! Quina vergonya... Ay! (S' deixa caurer com desmayada en brassos de Salvador).
- SALV. Angeleta! Si que l'he feta bona! Angeleta! Que pugi'l papá y ens trobi aixís! Y pesa! (criant) Paco! (tot fent aire á Angeleta) Bona ocasió per endúrmela, pero'l papá ja deu pujar la escala ¡Paco! (Segueix sentli aire).

ESCEEA VIII

Dits y PACO

- PACO Qué se li ofereix?
- SALV. (qu'encare no ha vist á Paco, apart) El papá sempre tan inoportú. Com tots els pares! (vejent á Paco) Cuyta, te; aguanta á la senyoreta, mentres jo vaig á mon quarto á buscar algunas sals que tinch á la maleta. Corra.
- PACO (prenentla instintivament) Pero...

- SALV. (apart) Hi ha qu'evitar l'escandol y veurer els toros desde la barrera, perque'l qu'es are s'arma la de San Quintín... (s'en va per la dreta).
- PACO Y em deixa ab aquest be de Deu als braços! Si m'atrevis li faria un petó! D'aquestas ocasions ne cahuen pocas. Una carn tan fresca... (passa la ma per la cara d'Angeleta tot mirant á dreta y esquerra per por de qu'l vegin) y una pell tan fina... (Angeleta al sentir que li passa la ma per la cara, li pega una bofetada).
- ANG. (que s'ha incorporat) Desvergonyit!
- PACO (confós) Dispensi... (Angeleta's passa'l mocador per la cara) Las meas mans no deixan senyoreta...
- ANG. No deixan, pero embrutan. Surti d'aquí! Ho contaré tot á D. Ernest.
- PACO (suplicant) No ho fassi, per amor de Deu... Vosté qu'es tan bona... tan dolsa...
- ANG. Si ¿eh? Surti d'aquí!
- PACO Ja m'en aniré; pero no'm denunci; Don Ernest me trancaría las camas y el senyoret Salvador me clavaría la puntilla.
- ANG. Be, vagi; vagi en nom de Deu!
- (Paco s'en va feut cortesias y embesteix ab Don Ernest qu'entra p'el foro, mentres Angeleta no's pot tenir el riurer).

ESCENA IX

D. ERNEST, ANGELETA y després SALVADOR

- ERN. (qu'al entrar embesteix á Paco) Xíuple!
- ANG. Ernest!
- ERN. Y en Salvador?
- ANG. (rihent) Está fora de tino. Ja, ja, ja!
(Salvador treu el cap p'el portier).
- SALV. Aviat li ha passat el desmay! Es clar: com que te'l vinagre al costat.
- ERN. Be: explicat.
(Ernest y Angeleta's giran cap el quarto de Salvador com atisbant si aquest els escolta y Salvador retira el cap precipitadamente).
- ANG. Está furiós. (Salvador torna á treurer el cap). Diu que m'estima com may y que no respecta res. 'M proposava nada menos qu'una fuga en automóvil.
- ERN. ¡Mirat el pillo!

- ANG. Quan t'he vist venir, com que precisament estavam prop del balcó y 'm tenia fora de sí, agafada per las mans, li he fet creurer que'ns havías vist, he fet veurer que'm desmayava y m'ha plantat en brassos d'en Paco fugint sens dupte del teu escàndol.
- SALV. (apart) Ah! ah! De modo que tot aixó ha sigut una comedia? Com mes va, menos ho entench.
- ERN. De modo que tens el convenciment de que t'estima...?
- ANG. No'm quep el menor dupte. M'estima bojament.
- ERN. Ho celebros!
- SALV. (apart) Gracias! Si tinch un pare que no me'l mereixo.
- ERN. Donchs sí: he parlat ab la meva esposa. M'ha dit l'Eulalia qu'havía arribat á Cádiz sens novedat, pero qu'estava molt marejada; de manera qu'ha deixat el vapor y arribará á Barcelona per terra.
- SALV. (apart) Qui deu ser aquest'altra?
- ANG. De manera que demá passat ja será aquí?
- ERN. Sí; demá passat. Seguirém fent la comedia dos días mes. Fins á demá passat serás la meva senyora. Quan ella sigui aquí seguirás essent la núvia d'en Salvador. (Salvador entra en escena á poch á poch). Allavors, si ell fa promesa d'esmenarse, disposarém á corre cuyta'l vostre casament.
- SALV. La promesa la faig desd'are.
- ERN. Com?
- ANG. (apart) A llesi no'l guaya ningú.
- SALV. Ho he sentit tot y m'he enterat de que tot ha sigut una comedia. (A Angeleta) Lo qu'es tú has fet molt be el paper. Per cómica no tindrias preu. (Angeleta riu).
- ERN. Ja que ho has sentit ¿perqué negarho? Si; una comedia que varem urdir aixís que m'anunciares la teva vinguda, á fi y efecte de castigar el teu comportament y posar á prova'l teu carinyo per aquest angel de Deu. Després de la teva calaverada, 'ns donares el dret de duptar de tot. Vaig anar á Sabadell avuy fa vuyt días y d'acord ab el pare

de l'Angeleta vaig conduhirla aquí pera jurgarte aquesta mala partida.

SALV. Aquella calaverada fou la despedida de la vida de solter, qu'he deixat á l'estranger pera consagrar desd'avuy la meva existencia á l'Angeleta, fent d'aquesta casa'l niu del meu amor.

ERN. Y del meu.

SALV. Ah, si?

ERN. Si; d'aquest arbre'en penjarán dos nius. Demá passat arribará la meva veridica esposa, D.ª Eulalia Soto, una cubana á qui coneguí á Pinar del Río, abans de conèixer á la que mes tart fou la teva mare. Quan vaig saber qu'havía enviudat vaig oferirli la meva ma y ens casarem per poders. Ha arriuat á Cádiz y passat demá la tindrem á Barcelona.

SALV. Sigui enhorabona! (A Angeleta) ¿Qué t'estimas més...? ¿Esser la meva madrastra ó la meva núvia...?

ANG. (baixant el ulls) La teva esposa.

ESCENA ÚLTIMA

PACO y dits

PACO Senyoret...

ERN. Qué hi ha?

PACO Un lacayo ha portat aquesta carta pera'l senyoret Salvador.

SALV. Una carta?

PACO (entregantli) Si es servit.

ANG. (prenentli) Quin paper mes bufó. Sembla de dona! (olorant el sobre) Quina fortor... Uf..! Te. (Donantli la carta).

(Salvador la te á las mans sens atrevirs á obrirla).

SALV. Si,.. ves... are. (apart) Quina coincidencia! (á Paco) Te tórnali... dígalí...

ERN. (prenentli de las mans) No t'amohinis. Ja l'obriré jo.

SALV. (á Angeleta) Que consti que jo...

ERN. (llegint) «La Bella Panchita...

ANG. Encare es per aquí aquesta fulana?

- SALV. (confós á Angeleta) Jo no'n se rés. Vaig plantarla fa sis mesos... Fou la última calaverada. T'ho juro.
- ERN. ¡Pst! (seguint la lectura) "La Bella Panchita participa á V. su efectuado enlace y le ofrece su casa... Brown Strett..." (parlant) Deu voler dir carrer estret (ilegint) "n.º 40, New-York."
- ANG. - ¡Ah!
- SALV. Ho veus?
- PACO (a distancia) Hi ha donas que tenen barra pera tot.
- SALV. Y homes com els que s'hi casan qu'encare ne tenen mes.
- ERN. Lo qual demostra á la vegada, qu'en el mon hi ha molts desgraciats, com verbigracia el marit d'aqueixa fulana, y de molts felissos com nosaltres,

(al públich)

qu'aquí trobarém el cel
si ara vostés no'ns desayran,
y ab sos aplausos enlayran
la nostra lluna de mel.

FI DE LA COMEDIA

Obras dramáticas catalanas del mateix autor

- La mare de Deu del Mont**, drama en tres actes y en vers, original.
- Lo cor y l'ánima**, drama en tres actes y en vers, original.
- La pubilla de Caixás**, drama en tres actes y en vers, original.
- El Túnel**, drama en tres actes y en vers, original.
- Una casa de boigs**, comedia en quatre actes y en prosa, arreglo de l'obra alemana *Una idea boja*.
- Els dos Crepuscles**, drama en tres actes y en prosa, original.
- Dos companys mal avinguts** (1), joguina en un acte y en vers, arreglo del italiá, de l'obra *Meglio soli che mal acompanyati*.
- La minyona del Rector**, joguina en un acte y en prosa, arreglo del francès.
- Lucrezia Borgia**, joguina en un acte y en vers, arreglo del italiá.
- Rin**, joguina en un acte y en vers, arreglo del italiá.
- La cosina de la Lola**, comedia en un acte y en prosa, original.
- Botifarras dolças**, comedia catalana portuguesa en un acte y en prosa, original.
- Antony, Mestre de ball**, joguina en un acte y en prosa, original.
- Mala partida**, comedia en un acte y en prosa, original.

---

(1) En colaboració ab D. Víctor Rahola.

